

IV. Başkanlar Danışma Kurulu Toplandı

TEB 32.Dönem 4.Başkanlar Danışma Kurulu 24 Şubat 2001 tarihinde Ankara'da toplandı. Toplantıya 32 eczacı odasının başkan ve yöneticileri katıldı.

Toplantı gündemi, "Çarhosan firmasının mamaların eczane dışı satışı girişimine karşı alınacak önlemlerin değerlendirilmesi" olarak belirlendi.

Başkanlar Danışma Kurulu toplantısında Doç. Dr. Sadi Uzunoğlu tarafından yapılan bir sunum yer aldı. Bu sunumda ülkenin içinde bulunduğu ekonomik kriz ve bu krizin eczanelere yansımaları aktarıldı. Eczane işletmeciliği açısından alınması gereken önlemler tartışıldı.

IV.Başkanlar Danışma Kurulu Toplantısı TEB Genel Başkanı Ecz.Mehmet Domaç'ın açılış konuşmasıyla başladı. Domaç konuşmasına "Yaşanılan süreç ve koşullar sıklıkla toplantı yapmamızı gerektiriyor. Gelişmeler, birlikte değerlendirme yapmamızı zorunlu kılıyor." diyerek başladı. TEB Merkez Heyeti'nin yürüttüğü çalışmalarını ve gündemde yer alan konulara ilişkin görüşlerini dile getiren Domaç'ın konuşmasına aşağıda özetle yer veriyoruz;

İlaç Sektörüne ilişkin;

Her sektörde olduğu gibi ilaç sektöründe de hızlı bir değişim görüyoruz. Özellikle ithal ilaçların piyasaya kısıtlı oranda verilmesi söz konusu, döviz kurunun netleşmesi bekleniyor. Ayrıca uzun vadelerin daha kısa sürelerle çekildiği, mal fazlalarının kaldırıldığı bir süreci de yaşıyoruz şu anda. Bunun yanında kurum ödemelerinde sıkıntı yaşandığını görüyoruz. Bütün bunlar tabii

ülkenin genel ekonomik durumuyla çok bağlantılı olgular, ama önce biz kendi içimizde değerlendirme yapmalıyız diye düşünüyorum.

Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik krizin kolay atlatılamayacağı ekonomistlerin ortak görüşü olarak sıklıkla dile getiriliyor. İlaç firmaları, özellikle ithal ilaç firmaları, döviz kurları nedeniyle büyük bir bocalama içindeler. İlaçların büyük bölümü dövize bağlı olduğu, ithale yönelik olduğu için, kısa erimde eczanelerde sıkıntı ortaya çıkacaktır. Özellikle onkoloji ilaçları, organ naklinde kullanılan ilaçlar gibi ikame edilemeyecek ilaçlar için.

Mamalarla ilgili;

1992 yılında Çarmosan firmasının yine mamaları marketlere vermek yönünde bir çabası oldu.

O yıllarda birlikte gösterdiğimiz çabalar karşısında geri döndüler. Ancak 1995 yılında yayınlanan Kanun Hükmündeki Kararnameye göre, bir Gıda Kodeksi çıkarıldı. 1997 yılında yayınlanan yönetmelik ile mamalar, vitaminler ve tatlandırıcıların eczane dışı satışı gündeme geldi.

Sağlık Bakanlığı tüm ısrarlarımıza rağmen bu görevi üzerinden atarak, Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin hazırlanmasını Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na bıraktı. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı mamaları, beslenmeye yardımcı vitaminler ve tatlandırıcıların eczane dışında da satılabileceğine dair bir yönetmelik hazırladı, bu ürünlerin satıldığı yerlerin denetimi de Tarım ve Köyişleri Bakanlığına bırakıldı.

TEB, 1998 yılında bu yönetmeliğe karşı dava açtı. Dava çok kısa bir süre önce sonuçlandı ve yürütmeyi durdurma talebimiz reddedildi ve maalesef bu davayı kaybettik.

Şu anda ne yazık ki yasal olarak mamaların, beslenmeye yardımcı vitaminlerin ve tatlandırıcıların eczane dışı satışını engelleyecek bir dayanağımız kalmadı. Ancak bu alanın uzmanı olan, kişiler ve kurumlar olarak, bu konudaki kuşkularımızı, ve bu durumun halk sağlığına vereceği zararlar konusundaki düşüncelerimizi yinelemeliyiz.

Mamaların piyasa paylaşımı şöyle;

Milupa mamalarını satan Çarmosan firması pazarın % 55'ini tutuyor. Guigoz mamalarını satan Nestle firmasının pazar payı % 18, pazarın kalan kısmı da diğer firmaların elinde.

Çarmosan firmasının Türkiye'deki satış oranı 25 milyon dolar civarında, IMS'e göre pazarın %1'ine yakın bir satış gerçekleştiriyor. Bunun dışında kalan firmaların pazar payı 20 milyon dolar civarında.

Çarmosan'ın girişimi ile ilgili bir karar almadan önce firmanın genel müdürü ile bir görüşme yaptık. Bu yola neden gitmek istediklerini sorduğumuzda; *"Biz artık yüzde yüz yabancı firmayız. Çarmosan'ın tamamını NUTRİCİA almış durumda. Dünya bağlantımız nedeniyle, mamalarımızı dünyada olduğu gibi eczane ve eczane dışında satmayı amaçlıyoruz"* dediler. Mamaları marketlere vermenin yanında eczanelerde de satmayı amaçladıklarını söylediler. Mamaları marketlere verdiklerinde eczane-

lerin % 20 daha pahalı satmak durumunda kalacaklarını, bu durumda da kimsenin mamaları eczanelerden almayacağını söylediğimizde ciddi ölçüde bocaladılar. *"Biz eczanelere farklı iskonto yapacağız, farklı promosyon sağlayacağız"* türünden bir takım yaklaşımları oldu, ancak biz bunları inandırıcı bulmadığımızı kendilerine ifade ettik.

Sonuçta durumu değerlendirip bize bildireceklerini söylediler, ancak gönderdikleri yazıda da markete girmeyeceklerini ifade eden bir sonuç yok.

Mamalar marketlere çıkıp, eczanelerin direnciyle karşılaştıklarında firmanın en azından ilk 1-1,5 yılda büyük zarar göreceği bir gerçek. Bunun ne şekilde olacağına, ne yapmamız gerektiğine burada birlikte karar vermeliyiz.

Sağlık Bakanlığı'nın Türk Eczacıları Birliği'ni denetlemesinin olası sonuçlarından biri gerçekleşti; ilaç fiyat etiketlerinin Türk Eczacıları Birliği'nce bastırılıp dağıtılmasından vazgeçildi.

Sağlık Bakanlığı tarafından Birliğimize gönderilen 15 Şubat 2001 tarihli yazıda, ilaç fiyat etiketleri ile ilgili Tebliğ'i değiştirmeleri nedeniyle etiketlerin bundan böyle Sağlık Bakanlığı'nca Türk Eczacıları Birliği'ne verilmesinden vazgeçildiği bildirildi. Bakanlığa, etiketlerin eczanelere ulaştırılması bakımından herhangi bir tedbir alıp almadıklarını sorduk, ne önlem aldıkları bize bildirinceye kadar eczacıları mağdur etmemek için etiketlerin tarafımızdan karşılanmaya devam edeceğini bildirdik.

Bu konuyla ilgili geçmişte kazanılmış bir dava var ancak bu eski Tebliğe göre açılmış bir dava. Yeniden dava açmak durumundayız, Tebliği değiştirmeleri halinde durumu gözleyerek yeniden bir tavır belirleyeceğiz.

Biz bu durumu yaklaşık sekiz ay öncesinden görmüştük. Sağlık Bakanlığı'nın Türk Eczacıları Birliği'ni denetlemesinin olası sonuçlarından birinin bu olabileceğini düşünmüştük. Siyasi otoritenin neden meslek örgütleriyle ilişkisi olmaması gerektiğini burada bir kez daha somut olarak görmüş oluyoruz!

Siyasi otoritenin meslek örgütlerinin tepesinde Demokles'in Kılıcı gibi durmaması için, Anayasa'nın 135 inci maddesi ve ona bağlı yasaların değişmesi yönündeki çabalarımız sürüyor. Bunu Emek Platformu çatısı altında bir anayasa değişikliği paketi içerisinde hem Başbakan'a hem de Meclis Başkanı'na takdim ettik."

“Çarmosan olayı patlak verdiğinde biz bölgemizde pasif bir direniſe geçtik. Üç aylık sürede bölgemizde Milupa mamaların satışında % 40 oranında azalma tespit ettik. Mademki bu firmalar satışı eczanelerden almaya çabılıyor, -marketlere verilmesinin sonucu budur- TTB ile işbirliği içine girilerek başka mamalara yönlendirme şeklindeki bir tepkinin yararlı olacağını düşünüyoruz.”

Ecz. Veli Çalıſkan

(Manisa Eczacı Odası Yönetim Kurulu Üyesi)

“Mamalar konusunda Çarmosan firmasının eczanelere ve ilaç dağıtım kanallarına verdiği zararın yanında, ayrıca toplum sağlığına ve bebek sağlığına da zarar verdiğini biliyoruz. Bence böyle bir toplantıya ilaç dağıtım kanallarının da gelmesi gerekiyordu. Eğer bir eylemlilik yapılabırsa dağıtım kanallarıyla da işbirliği yapmak gerekir.”

Ecz. Mehmet İlen

(Diyarbakır Eczacı Odası Başkanı)

“Öncelikle firmalara mamaların marketlerde satılması halinde eczane satışlarının ne oranda düşeceğini, Türkiye'nin dörtbir yanına yayılmış durumda olan eczanelerden mamaların vatandaşa ulaşması açısından hiçbir sorun yaşanmadığını, eczanelerde satılan ürünlerin sağlık konusunda daha yararlı olduğunu, eczane dışı satışlarla vatandaşın ve bebeklerin sağlıklarının tehdit altına konulacağını sebepleri ile birlikte izah ederek, ikna etmeye çalışmamız gerekir. Eğer sonuç alamazsak, meslek örgütü olarak bir çalışma planı oluşturmalıyız.

Ecz. Esin Çamlıođlu

(Eskişehir Eczacı Odası Başkanı)

“İlgili firmaya bir yazı yazarak, ülkemizde halkın eğitim durumu ve mamaların marketlerdeki saklanma koşulları gözönüne serilerek, mamaları tümüyle eczanelerin satması koşuluyla bir pazarlığa oturabiliriz. Eğer buradan bir eylemlilik kararı çıkacaksa, Türkiye'deki 21 bin eczanenin mamaları iade etmesi düşünülebilir.

Ecz. Ayşenur ÖZDEN

(Kastamonu Eczacı Odası Başkanı)

“Bu uygulama da Avrupa Birliği'ne uyum çalışmalarının bir sonucu. AB Gıda Kodeksine endeksli bir Türkiye Gıda Kodeksi çalışması başlatıldı ve sonuçta bebek beslenme ürünleriyle bazı vitaminlerin ve tatlandırıcıların eczane dışında satılma olanağı sağlandı. Eylemlilik noktasında hedef şaşırtılmayalım, nokta atışı yapalım; ilk etapta eczane dışı satılan vitaminler, tatlandırıcılar ve diğer ürünleri şu aşamada kesinlikle gündeme getirmeyelim. Bunu iki aşamalı yapalım;

1- Önce Çarmosan'a nokta atışı dediğimiz bir eylemlilik; Bu afişleme olabilir,

2- Halkı anne sütüne yönlendirici, bebek sağlığıyla ilgili genel bilgilendirmeye yönelik ve o tüketim trendlerini kontrol altında tutan bir çalışma diye düşünüyorum.”

Ecz. Levent Kamacı

(İzmir Eczacı Odası Başkanı)

“Bizler eczanelerimizde ‘önce anne sütü’ diyerek tüketicinin hem sağlığını hem ekonomisini gerçek anlamda desteklemekteyiz. Görüşlerimizi buna göre belirleyip yönlenebiliriz. 6643 sayılı TEB Kanunu'nun 4 üncü maddesinin bize verdiği görev ve yetkiye dayanarak, hiçbir Milupa mamasının eczanelerde satılmaması yönünde karar almamızın yararlı olduğunu düşünüyorum.”

Ecz. Güner Cemilođlu

(Kayseri Eczacı Odası Başkanı)

“Esasında şu anda geliştirilecek eylemle ilgili, hemen hemen camianın bütün kurumları ortak bir tavır alabilecek durumdadır. Bize düşen bunu merkezi olarak örgütlemek olmalıdır.

Çarmosan genel merkezine olayı anlatan bir yazı yazmak, Amerika’daki firma genel merkezine binlerce eczane kaşesi ile bir yazı göndermek ve eczacı protestosunu tek elde biriktirerek, ayrıca 20 bin eczaneyi afişleyerek, basın toplantıları ve basın açıklamalarıyla kamuoyu oluşturmak, ana çocuk sağlığı ve bebek sağlığı gibi konularda bilimsel gerekçeleri açıklayarak ortaya koymalı ve bu eylemi Çarmosan’a yöneltmeliyiz.

Ecz. Erkan Önsel

(İstanbul Eczacı Odası Başkanı)

“Söz konusu firmayla ilgili eczanelerin ellerindeki mamaların derhal geri verilmesi, dağıtım kanalları-odalar ve TEB’in ortak kararları uygulaması, bu mamaların yerine başka firma ürünlerinin desteklenmesi ve anne sütünü öne çıkaran afişlerin tüm eczanelere asılması yönünde bir eylemlilik planının yararlı olacağına inanıyoruz.”

Ecz. Mustafa Demir

(Ankara Eczacı Odası Başkanı)

“Kavga yerine barışı seçelim. Oturup Nutricia firması ile görüşelim, ortak kazanımlarımızı konuşalım, Milupa ürünlerinin eczacılar tarafından karalanacağını da söyleyelim. HİP mamalarına karşı atak yapacaklarsa eczacılar olarak onlara katkı sağlayacağımızı söyleyelim, sizin mamalarınıza danışmanlık yapalım, yani bu grubun mallarını önce çıkaralım, buna karşılık onlar da bu ürünü markete indirmesinler diyelim.

Ecz. Alnur Kalemci

(Denizli - Büyük Kongre Delegatesi)

“Milupa ile küsmektense onlara ilk başta sıcak bir yaklaşımla giderek son kararlarını alalım, Guigoz mamaların marketlerde, tozlu raflarda, miadı geçmiş vaziyette olduğunu sağlık müdürlükleri ile işbirliği içinde tutanakla tesbit edip, firmalar nezdinde girişimde bulunalım diye düşünüyorum. Eğer bir uyuşma olmazsa, eczacıların ortaklığıyla sadece mama satan bir yerin açılıp, marketlerle rekabete girilmesi yolunda bir düşüncemiz var.”

Ecz. Necmi Kuloğlu

(Elazığ Eczacı Odası Başkanı)

“Uzun vadede yargı süreci son noktaya kadar götürülmeli, eczanelerde halka arzına olanak sağlayacak çabalar içinde olunmalıdır. Ancak belli bir çaba içinde olunabilir; ulusal ilaç sanayinin Türkiye’de bebek besleme ürünlerini üretmesi teşvik edilebilir; eğer bu teşvik yeterli yanıt alıyorsa zaman içinde desteklenebileceği noktasına gelinebilir.

Eğer mamalar serbest pazar ekonomisi mantığı içinde değerlendiriliyor ve sermayenin para kazanması kaygısıyla bu kararlar alınmıyorsa, o zaman eczaneler de, tek kaygıları para kazanmak olmamakla birlikte gereken ticari tavırları alırlar. Eğer serbest piyasa ekonomisi içinde yaşamak mesleğimize dayatılıyorsa, o serbest piyasa ekonomisinin argümanlarını ticari kararlar alma noktasında gerekirse bu örgüt kullanmalıdır diye düşünüyorum. Eğer bu ürünlerin eczanede kalmasına şirket ikna edilemiyorsa, eczaneler iade faturalarıyla bu ürünleri aldıkları yerlere iade etmelidir. Bu firmanın elinde şu anda marketlere verilecek yeterli düzeyde ürün yoktur. “Bu ürünün marketlere verilmesini kolaylaştırıyoruz.” sloganıyla bunları geri vermenin doğru olacağını düşünüyorum.

Ecz. Nejat Çetin

(Kocaeli Eczacı Odası Başkanı)

“Çarmosan’ın 25 milyon dolar civarında satışla pazarın % 55’ine hakim olmasının tek hamalı bizleriz. Bunu birebir annelere öneren, tanıtan biz eczacıyız. İlaç menşeli olmayan bir firmanın mamasını ön plana çıkarıp pazarda bu kadar güçlü hale getirerek nasıl büyük bir tehlikeyle karşı karşıya kaldığımız açık. Çarmosan buradan geri adım atsa dahi, bence bizim bundan sonra bir politika olarak ilaç menşeli olan firmaların mamalarını öne çıkarmayı seçmemiz gerekiyor. Bir eylem komitesi kurularak eylemi A’sından Z’sine kadar takip etmesini öneriyorum.”

Ecz. Çağatay Çakar

(İçel Eczacı Odası Genel Sekreteri)

“Çarmosan firmasının uluslararası uzantısının bebek sağlığı, kamu sağlığı, sağlıklı beslenme konularında sıkıntısı yoktur. Ben malımı nasıl daha fazla satar, daha fazla kar edebilirim mantığındadır. Bizim bir eylemlilik yapmamız ve niteliğini baştan koymamız, bir temele oturtmamız lazım. Beklentimizin kamu sağlığına, bebek ve çocuk sağlığına yönelik olduğunu savunmamız lazım.”

Ecz. Tekin Çağlar

(Trabzon Eczacı Odası Başkanı)

“Bir an önce yeniden restorasyon ve yeniden örgütlenme anlamında kendi programımızı bir daha gözden geçirelim. Elimizde olan, piyasayla mücadele edebilecek olan bütün kaynakları aktif ve örgütlü bir çatı altında toplayarak eczaneleri en azından bu korumanın, bu şemsiyenin altına alabilelim. Örneğin EGAŞ bugün kuvvetli pozisyonda olsaydı, Çarmosan ile ara dağıtıcı olarak pazarlık edebilme noktasında olsaydı eğer, eczaneler anlamında herhalde Çarmosan’ın tavrı bu şekilde olmazdı.”

Prof. Dr. Nurettin Abacıoğlu

(Ankara- Büyük Kongre Delegesi)

“Bir eylemlilik yapılacaksa, hangi noktadan hareket ettiğimizi belirtmenin altını çizmek istiyorum. Mamaların eczanelerde satılmasını niçin istiyoruz. Eğer 21 bin eczacıya rağmen markete inecekse insin. Eczacı para kazanacaksa sağlık üzerinden kazansın, bu konuda taviz vermeyelim.”

Ecz. Mukaddes Koçşimşek

(Sivas Eczacı Odası Genel Sekreteri)

“Konuya en gerçekçi yaklaşımın, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’ndan ruhsatlı tüm ürünlere yönelik çözüm üretmek olduğunu düşünüyorum. Örneğin OTC eczacılığının çerçevesinin çizilmesi gibi: Biz yapmaksak birileri bizim adımıza bunu da yapacaktır.”

Ecz. İsmail Başdil

(Denizli Eczacı Odası Saymanı)

“Eylem kararı aldığımızda bu eylemi ne kadar reel anlamda gerçekleştirip ortaya koyabileceğimizi düşünmek lazım.”

EGAŞ bu konuda güçlendirilmeli, belki ithalata yönlendirilmeli, mama ithalatına ya da üretime yönlendirilmeli. Bu belki uzun vadede olabilecek bir iş; ama bizim için en büyük savaşacağımız konu da bu olur diye düşünüyorum.”

Ecz. Kemal Yenikale

(Bursa Eczacı Odası Başkanı)

